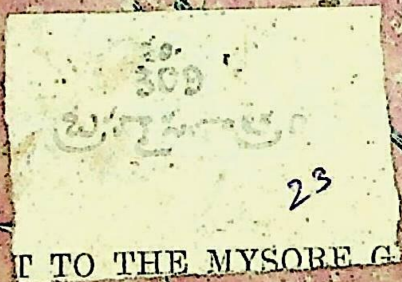

309
23
T TO THE MYSORE G

శ్రీ[illegible]నమః

శ్రీకృష్ణద్వైపాయనవిరచితం బ్రహ్మసూత్రం.

ఇదమ్.

వంగీపురం, రామకృష్ణమాచార్యేణ

శ్రీసరస్వతీనిలయముద్రాక్షరశాలాయాం

ముద్రాపితం.

వంగీపురం, రంగాచార్యేణ

ప్రకటీకృతం సత్.

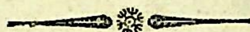
విజయతేతరామ్.

౧౮౭౩ సం॥

శ్రియైనమః

శ్రీలక్ష్మీహయవదనపరబ్రహ్మణేనమః

తనియన్.

లక్ష్మీనాథసమారంభాం నాథయామునమధ్యమాం ।
అస్మదాచార్యపర్యంతాం వందే గురుపరంపరాం॥ యస్య ద్విరదవక్త్రాద్యాః పారిషద్యాః పరశ్శతం। విఘ్నం నిఘ్నంతి సతతం విష్వక్సేనం తమాశ్రయె॥ ఓమ్-వ్యాసం వసిష్ఠనప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషం। పరాశరాత్మజం వందే శుకతాతం తపోనిధిం॥ వ్యాసాయ విష్ణురూపాయ వ్యాసరూపాయ విష్ణవె । నమోవై బ్రహ్మనిధయె వాసిష్ఠాయ నమో నమః॥

అర్భకౌకస్త్వాత్తద్వ్యపదేశాచ్చ నేతిచేన్న నిచాయ్యత్వా
దేవంవ్యోమవచ్చ

సంభోగప్రాప్తిరితిచేన్న వైశేష్యాత్

అత్తాచరాచరగ్రహణాత్ * ప్రకరణాచ్చ

గుహాంప్రవిష్టావాత్మానౌహితద్దర్శనాత్

విశేషణాచ్చ * అంతరఉపపత్తేః

స్థానాదివ్యపదేశాచ్చ * సుఖవిశిష్టాభిధానాదేవచ

అతఏవచసబ్రహ్మ

శ్రుతోపనిషత్కగత్యభిధానాచ్చ

అనవస్థితేరసంభవాచ్చ నేతరః

అంతర్యామ్యధిదైవాధిలోకాదిషుతద్ధర్మవ్యపదేశాత్

నచస్మార్తమతద్ధర్మాభిలాపాచ్ఛారీరశ్చ

ఉభయేపిహిభేదేనైనమధీయతే

అదృశ్యత్వాదిగుణకోధర్మోక్తేః

విశేషణభేదవ్యపదేశాభ్యాంచ నేతరౌ

రూపోపన్యాసాచ్చ

వైశ్వానరస్సాధారణశబ్దవిశేషాత్

స్మర్యమాణమనుమానంస్యాదితి

శబ్దాదిభ్యోఽన్తఃప్రతిష్ఠానాచ్చ నేతిచేన్నతథా
దృష్ట్యుపదేశాదసంభవాత్పురుషమపిచైనమధీయతే
అతఏవనదేవతాభూతంచ
సాక్షాదప్యవిరోధంజైమినిః
అభివ్యక్తేరిత్యాశ్మరథ్యః * అనుస్మృతేర్బాదరిః
సంపత్తేరితిజైమినిస్తథాహిదర్శయతి
ఆమనంతిచైనమస్మిన్

ఇతిశారీరకమీమాంసాయాం
ప్రథమస్యాధ్యాయస్యద్వితీయఃపాదః
అధికరణం౬ సూత్రం ౩౪

ఓంద్యుభ్వాద్యాయతనంస్వశబ్దాత్
ముక్తోపసృప్యవ్యపదేశాచ్చ
నానుమానమతచ్ఛబ్దాత్ప్రాణభృచ్చ
భేదవ్యపదేశాత్ * ప్రకరణాత్
స్థిత్యదనాభ్యాంచ
భూమాసంప్రసాదాదధ్యుపదేశాత్
ధర్మోపపత్తేశ్చ * అక్షరమంబరాంతధృతేః

సా చ ప్రశాసనాత్ * అన్యభావవ్యావృత్తేశ్చ

ఈక్షతికర్మవ్యపదేశాత్సః * దహరఉత్తరేభ్యః

గతిశబ్దాభ్యాంతథాహిదృష్టంలింగంచ

ధృతేశ్చమహిమ్నోఽస్యాస్మిన్నుపలబ్ధేః

ప్రసిద్ధేశ్చ

ఇతరపరామర్శాత్సఇతిచేన్నాసంభవాత్

ఉత్తరాచ్చేదావిర్భూతస్వరూపస్తు

అన్యార్థశ్చపరామర్శః * అల్పశ్రుతేరితిచేత్తదుక్తం

అనుకృతేస్తస్యచ * అపిస్మర్యతే

శబ్దాదేవప్రమితః

హృద్యపేక్షయాతుమనుష్యాధికారత్వాత్

తదుపర్యపిబాదరాయణస్సంభవాత్

విరోధఃకర్మణీతిచేన్నానేకప్రతిపత్తేర్దర్శనాత్

శబ్దఇతిచేన్నాతఃప్రభవాత్ప్రత్యక్షానుమానాభ్యాం

అతఏవచనిత్యత్వం

సమాననామరూపత్వాచ్చావృత్తావప్యవిరోధోదర్శనా

త్స్మృతేశ్చ

మధ్వాదిష్వసంభవాదనధికారంజైమినిః

జ్యోతిషి భావాచ్చ * భావంతు బాదరాయణో౽స్తిహి
శుగస్య తదనాదరశ్రవణాత్తదాద్రవణాత్సూచ్యతేహి
క్షత్రియత్వగతేశ్చ * ఉత్తరత్ర చైత్రరథేన లింగాత్
సంస్కారపరామర్శాత్తదభావాభిలాపాచ్చ
తదభావనిర్ధారణేచ ప్రవృత్తేః
శ్రవణాధ్యయనార్థప్రతిషేధాత్ * స్మృతేశ్చ
కంపనాత్ * జ్యోతిర్దర్శనాత్
ఆకాశో౽ర్థాంతరత్వాదివ్యపదేశాత్
సుషుప్త్యుత్క్రాంత్యోర్భేదేన
పత్యాదిశబ్దేభ్యః

ఇతి శారీరకమీమాంసాయాం
ప్రథమస్యాధ్యాయస్య తృతీయః పాదః॥
అధికరణం ౧౦ సూత్రం ౪౪

ఓం ఆనుమానికమప్యేకేషామితిచేన్న శారీరరూపకవిన్యస్త
గృహీతేర్దర్శయతిచ
సూక్ష్మంతు తదర్హత్వాత్ * తదధీనత్వాదర్థవత్
జ్ఞేయత్వావచనాచ్చ

వదతీతిచేన్నప్రాజ్ఞోహి ప్రకరణాత్

త్రయాణామేవచైవముపన్యాసః ప్రశ్నశ్చ

మహద్వచ్చ * చమసవదవిశేషాత్

జ్యోతిరుపక్రమాతు తథాహ్యధీయత ఏకే

కల్పనోపదేశాచ్చ మధ్వాదివదవిరోధః

న సంఖ్యోపసంగ్రహాదపి నానాభావాదతిరేకాచ్చ

ప్రాణాదయో వాక్యశేషాత్

జ్యోతిషైకేషామసత్యన్నే

కారణత్వేన చాకాశాదిషు యథావ్యపదిష్టోక్తేః

సమాకర్షాత్ * జగద్వాచిత్వాత్

జీవముఖ్యప్రాణలింగాన్నేతిచేత్తద్వ్యాఖ్యాతం

అన్యార్థంతు జైమినిః ప్రశ్న వ్యాఖ్యానాభ్యా మపిచై
వమేకే

వాక్యాన్వయాత్ * ప్రతిజ్ఞాసిద్ధేర్లింగ మాశ్మరథ్యః

ఉత్క్రమిష్యత ఏవంభావాదిత్యౌడులోమిః

అవస్థితేరితి కాశకృత్స్నః

ప్రకృతిశ్చ ప్రతిజ్ఞాదృష్టాంతానుపరోధాత్

అభిధ్యోపదేశాచ్చ * సాక్షాచ్చోభయామ్నానాత్

ఆత్మకృతేః * పరిణామాత్

యోనిశ్చహిగీయతె

ఏతేనసర్వే వ్యాఖ్యాతా వ్యాఖ్యాతాః

ఇతిశారీరకమీమాంసాయాం

ప్రథమస్యాధ్యాయస్య చతుర్థఃపాదః॥

అధికరణం ౮ సూత్రం ౨౭

అధ్యాయం - ౧ - పాదం- ౪ - అధికరణం- ౩౬-

సూత్రం- ౧౩౭

అధ్యాయశ్చసమాప్తః.

ద్వితీయాధ్యాయః.

ఓం స్మృత్యనవకాశదోషప్రసంగ ఇతిచేన్నాన్యస్మృ
త్యనవకాశదోషప్రసంగాత్

ఇతరేషాంచానుపలబ్ధేః

ఏతేనయోగఃప్రత్యుక్తః

నవిలక్షణత్వాదస్యతథాత్వంచశబ్దాత్

అభిమానివ్యపదేశస్తువిశేషానుగతిభ్యాం

దృశ్యతేతు * అసదితిచేన్నప్రతిషేధమాత్రత్వాత్

అపీతౌతద్వత్ప్రసంగాదసమంజసం

నతుదృష్టాంతభావాత్ * స్వపక్షదోషాచ్చ

తర్కాప్రతిష్ఠానాదపి

అన్యథానుమేయమితిచేదేవమప్యనిర్మోక్షప్రసంగః

ఏతేనశిష్టాపరిగ్రహాఅపివ్యాఖ్యాతాః

భోక్త్రాపత్తేరపిభాగశ్చేత్స్యాల్లోకవత్

తదనన్యత్వమారంభణశబ్దాదిభ్యః

భావేచోపలబ్ధేః * సత్వాచ్చావరస్య

అసద్వ్యపదేశాన్నేతిచేన్నధర్మాంతరేణ వాక్యశేషాద్యు

క్తేశ్శబ్దాంతరాచ్చ

పటవచ్చ * యథాచప్రాణాదిః

ఇతరవ్యపదేశాద్ధితాకరణాదిదోషప్రసక్తిః

అధికంతుభేదనిర్దేశాత్ * అశ్మాదివచ్చతదనుపపత్తిః

ఉపసంహారదర్శనాన్నేతిచేన్నక్షీరవద్ధి

దేవాదివదపిలోకే

కృత్స్నప్రసక్తిర్నిరవయవత్వశబ్దకోపోవా

శ్రుతేస్తుశబ్దమూలత్వాత్

ఆత్మనిచైవంవిచిత్రాశ్చహి
స్వపక్షదోషాచ్చ * సర్వోపేతాచతద్దర్శనాత్
వికరణత్వాన్నేతిచేత్తదుక్తం
నప్రయోజనవత్త్వాత్ * లోకవత్తులీలాకైవల్యం
వైషమ్యనైర్ఘృణ్యేనసాపేక్షత్వాత్తథాహిదర్శయతి
నకర్మావిభాగాదితి చేన్నానాదిత్వాదుప పద్యతే చాప్యు
పలభ్యతే చ
సర్వధర్మోపపత్తేశ్చ

ఇతిశారీరకమీమాంసాయాం
ద్వితీయస్యాధ్యాయస్య ప్రథమఃపాదః
అధికరణం ౧౧ సూత్రం ౩౬

ఓం రచనానుపపత్తేశ్చనానుమానంప్రవృత్తేశ్చ
పయోంబువచ్చేత్తత్రాపి
వ్యతిరేకానవస్థితేశ్చానపేక్షత్వాత్
అన్యత్రాభావాచ్చనతృణాదివత్
పురుషాశ్మవదితిచేత్తథాపి
అంగిత్వానుపపత్తేశ్చ

అన్యథానుమితౌ చజ్ఞశక్తివియోగాత్

అభ్యుపగమేప్యర్థాభావాత్

విప్రతిషేధాచ్చాసమంజసం

మహద్దీర్ఘవద్వా హ్రస్వపరిమండలాభ్యాం

ఉభయథాపి న కర్మాతస్తదభావః

సమవాయాభ్యుపగమాచ్చ సామ్యాదనవస్థితేః

నిత్యమేవ చ భావాత్

రూపాదిమత్త్వాచ్చ విపర్యయో దర్శనాత్

ఉభయథా చ దోషాత్

అపరిగ్రహాచ్చాత్యంతమనపేక్షా

సముదాయ ఉభయహేతుకేఽపి తదప్రాప్తిః

ఇతరేతరప్రత్యయత్వాదుపపన్నమితి చేన్న సంఘాతభావానిమిత్తత్వాత్

ఉత్తరోత్పాదే చ పూర్వనిరోధాత్

అసతి ప్రతిజ్ఞావిరోధో యౌగపద్యమన్యథా

ప్రతిసంఖ్యాప్రతిసంఖ్యానిరోధాప్రాప్తిరవిచ్ఛేదాత్

ఉభయథా చ దోషాత్ * ఆకాశే చావిశేషాత్

అనుస్మృతేశ్చ * నాసతోఽదృష్టత్వాత్

ఉదాసీనానామపిచైవంసిద్ధిః
నాభావఉపలబ్ధేః * వైధర్మ్యాచ్చనస్వప్నాదివత్
నాభావోఽనుపలబ్ధేః * సర్వథానుపపత్తేశ్చ
నైకస్మిన్నసంభవాత్ * ఏవంచాత్మాకార్త్స్న్యం
నచపర్యాయాదప్యవిరోధోవికారాదిభ్యః
అంత్యావస్థితేశ్చోభయనిత్యత్వాదవిశేషః
పత్యురసామంజస్యాత్ * అధిష్ఠానానుపపత్తేశ్చ
కరణవచ్చేన్నభోగాదిభ్యః
అంతవత్త్వమసర్వజ్ఞతా వా * ఉత్పత్త్యసంభవాత్
నచకర్తుఃకరణం
విజ్ఞానాదిభావేవాతదప్రతిషేధః
విప్రతిషేధాచ్చ

ఇతిశారీరకమీమాంసాయాం
ద్వితీయస్యాధ్యాయస్య ద్వితీయః పాదః

అధికరణం ౮ సూత్రం ౪౨

ఓంనవియదశ్రుతేః * అస్తితు
గౌణ్యసంభవాచ్ఛబ్దేభ్యః

యావద్వికారంతువిభాగోలోకవత్

ఏతేనమాతరిశ్వావ్యాఖ్యాతః

అసంభవస్తుసతోనుపపత్తేః

తేజోతస్తథాహ్యాహ * ఆపః

పృథివీ * అధికారరూపశబ్దాంతరేభ్యః

తదభిధ్యానాదేవతుతల్లింగాత్సః

విపర్యయేణచక్రమోతఉపపద్యతేచ

అంతరావిజ్ఞాన మనసీక్రమేణ తల్లింగాదితి చేన్నావిశేషాత్

చరాచరవ్యపాశ్రయస్తుస్యాత్తద్వ్యపదేశోభాక్తస్తద్భావభావిత్వాత్

నాత్మాశ్రుతేర్నిత్యత్వాచ్చతాభ్యః

జ్ఞోతఏవ * ఉత్క్రాంతిగత్యాగతీనాం

స్వాత్మనాంచోత్తరయోః

నాణురతచ్ఛ్రుతేరితిచేన్నేతరాధికారాత్

స్వశబ్దోన్మానాభ్యాంచ * అవిరోధశ్చందనవత్

అవస్థితివైశేష్యాదితిచేన్నాభ్యుపగమాద్ధృదిహి

గుణాద్వాలోకవత్

ద్వితీయాధ్యాయః

వ్యతిరేకో గంధవత్తథాహిదర్శయతి

పృథగుపదేశాత్

తద్గుణసారత్వాత్తుతద్వ్యపదేశః ప్రాజ్ఞవత్

యావదాత్మభావిత్వాచ్చనదోషస్తద్దర్శనాత్

పుంస్త్వాదివత్తస్యసతోఽభివ్యక్తియోగాత్

నిత్యోపలబ్ధ్యనుపలబ్ధిప్రసంగోఽన్యతరనియమోవాఽన్యథా

కర్తాశాస్త్రార్థవత్త్వాత్

ఉపాదానాద్విహారోపదేశాచ్చ

వ్యపదేశాచ్చక్రియాయాం నేతిచేన్నిర్దేశవిపర్యయః

ఉపలబ్ధివదనియమః

శక్తివిపర్యయాత్ * సమాధ్యభావాచ్చ

యథాచతక్షోభయథా * పరాత్తుతచ్ఛ్రుతేః

కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు విహితప్రతిషిద్ధావైయర్థ్యాదిభ్యః

అంశోనానావ్యపదేశాదన్యథాచాపిదాశకితవాదిత్వమధీయతఏకే

మంత్రవర్ణాత్

అపిస్మర్యతే * ప్రకాశాదివత్తునైవంపరః

స్మరంతిచ
అనుజ్ఞాపరిహారౌ దేహసంబంధాజ్జ్యోతిరాదివత్
అసంతతేశ్చావ్యతికరః * ఆభాసఏవచ
అదృష్టానియమాత్ * అభిసంధ్యాదిష్వపిచైవం
ప్రదేశభేదాదితిచేన్నాంతర్భావాత్

ఇతిశారీరకమీమాంసాయాం
ద్వితీయస్యాధ్యాయస్య తృతీయఃపాదః
అధికరణం ౭ సూత్రం ౪౯

ఓం తథాప్రాణాః
గౌణ్యసంభవాత్తత్ప్రాక్ఛ్రుతేశ్చ
తత్పూర్వకత్వాద్వాచః
సప్తగతేర్విశేషితత్వాచ్చ
హస్తాదయస్తుస్థితేఽతోనైవం * అణవశ్చ
శ్రేష్ఠశ్చ * నవాయుక్రియేపృథగుపదేశాత్
చక్షురాదివత్తుతత్సహశిష్ట్యాదిభ్యః
అకరణత్వాచ్చనదోషస్తథాహిదర్శయతి
పంచవృత్తిర్మనోవద్వ్యపదిశ్యతే * అణుశ్చ

జ్యోతిరాద్యధిష్ఠానంతుతదా మనో త్ప్రాణవతాశబ్దాత్
తస్యచనిత్యత్వాత్
తఇంద్రియాణితద్వ్యపదేశాదన్యత్రశ్రేష్ఠాత్
భేదశ్రుతేర్వైలక్షణ్యాచ్చ
సంజ్ఞామూర్తిక్లప్తిస్తుత్రివృత్కుర్వతఉపదేశాత్
మాంసాదిభౌమంయథాశబ్దమితరయోశ్చ
వైశేష్యాత్తుతద్వాదస్తద్వాదః

ఇతిశారీరకమీమాంసాయాం
ద్వితీయస్యాధ్యాయస్యచతుర్థఃపాదః

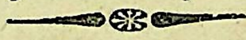
అధికరణం ౯ సూత్రం ౧౯

అధ్యాయం-౧-పాదం-౪ అధికరణం-౩౨-సూత్రం౧౪౯

ద్వితీయాధ్యాయశ్చసమాప్తః

తృతీయాధ్యాయః

ఓంతదంతరప్రతిపత్తౌరంహతిసంపరిష్వక్తఃప్రశ్ననిరూ
పణాభ్యాం
త్ర్యాత్మకత్వాత్తుభూయస్త్వాత్ * ప్రాణగతేశ్చ

స్మర్యతేచ * అగ్న్యాదిగతిశ్రుతేరితిచేన్నభాక్తత్వాత్
ప్రథమేఽశ్రవణాదితిచేన్నతా ఏవహ్యుపపత్తేః
అశ్రుతత్వాదితిచేన్నేష్టాదికారిణాం ప్రతీతేః
భాక్తంవాఽనాత్మవిత్త్వాత్తథాహిదర్శయతి
కృతాత్యయేఽనుశయవాన్ దృష్టస్మృతిభ్యాం యథేతమ నేవంచ
చరణాదితిచేన్నతదుపలక్షణార్థేతి కార్ష్ణాజినిః
ఆనర్థక్యమితిచేన్నతదపేక్షత్వాత్
సుకృతదుష్కృతే ఏవేతితు బాదరిః
అనిష్టాదికారిణామపిచశ్రుతం
సంయమనే త్వనుభూయేతరేషామారోహావరోహౌ తద్గతిదర్శనాత్
స్మరంతిచ * అపిసప్త
తత్రాపితద్వ్యాపారాదవిరోధః
విద్యాకర్మణోరితితుప్రకృతత్వాత్
నతృతీయేతథోపలబ్ధేఃస్మర్యతేఽపిచలోకే * దర్శనాచ్చ
తృతీయశబ్దావరోధస్సంశోకజస్య
తత్స్వాభావ్యాపత్తిరుపపత్తేః

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నాతిచిరేణవిశేషాత్

అన్యాధిష్ఠితేపూర్వవదభిలాపాత్

అశుద్ధమితిచేన్నశబ్దాత్

రేతస్సిగ్యోగోఽథ * యోనేశ్శరీరం

ఇతిశారీరకమీమాంసాయాం

తృతీయస్యాధ్యాయస్య ప్రథమఃపాదః.

అధికరణం౬ సూత్రం ౨౭

ఓంసంధ్యేసృష్టిరాహహి

నిర్మాతారంచైకేపుత్రాదయశ్చ

మాయామాత్రంతు కార్త్స్న్యేనాభి వ్యక్త స్వరూప
త్వాత్

పరాభిధ్యానాత్తు తిరోహితం తతోహ్యస్య బంధవిపర్య
యా

దేహయోగాద్వాసోఽపి

సూచకశ్చహిశ్రుతేరాచక్ష.తేచతద్విదః

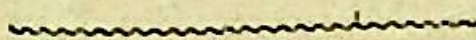
తదభావోనాడీషుతచ్ఛ్రుతేరాత్మనిచ

అతఃప్రబోధోఽస్మాత్

సఏవతుకర్మానుస్మృతిశబ్దవిధిభ్యః
ముగ్ధేర్ధసంపత్తిఃపరిశేషాత్
నస్థానతోపిపరస్యోభయలింగంసర్వత్రహి
భేదాదితిచేన్నప్రత్యేకమతద్వచనాత్
అపిచైవమేకే * అరూపవదేవహితత్ప్రధానత్వాత్
ప్రకాశాదివచ్చావైయర్థ్యాత్
ఆహచతన్మాత్రం * దర్శయతిచాథోఅపిస్మర్యతే
అతఏవచోపమాసూర్యకాదివత్
అంబువదగ్రహణాత్తునతథాత్వం
వృద్ధిహ్రాసభాక్త్వమంతర్భావాదుభయసామంజస్యా
దేవందర్శనాచ్చ
ప్రకృతైతావత్త్వంహిప్రతిషేధతితతోబ్రవీతిచభూయః
తదవ్యక్తమాహహి
అపిసంరాధనేప్రత్యక్షానుమానాభ్యాం
ప్రకాశాదివచ్చావైశేష్యంప్రకాశశ్చకర్మణ్యభ్యాసాత్
అతోనంతేనతథాహిలింగం
ఉభయవ్యపదేశాత్త్వహికుండలవత్,
ప్రకాశాశ్రయవద్వాతేజస్త్వాత్,

పూర్వవద్వా * ప్రతిషేధాచ్చ
పరమతస్సేతూన్మానసంబంధభేదవ్యపదేశేభ్యః
సామాన్యాత్తు * బుధ్యర్థఃపాదవత్
స్థానవిశేషాత్ప్రకాశాదివత్
ఉపపత్తేశ్చ * తథాన్యప్రతిషేధాత్
అనేనసర్వగతత్వమాయామశబ్దాదిభ్యః
ఫలమతఉపపత్తేః * శ్రుతత్వాచ్చ
ధర్మంజైమినిరతఏవ
పూర్వంతుబాదరాయణోహేతువ్యపదేశాత్

ఇతిశారీరకమీమాంసాయాం
తృతీయస్యాధ్యాయస్య ద్వితీయఃపాదః.
అధికరణం ౭ సూత్రం ४०

ఓంసర్వవేదాంతప్రత్యయంచోదనాద్యవిశేషాత్
భేదాన్నేతిచేదేకస్యాఽపి
స్వాధ్యాయస్యతథాత్వేహి సమాచారేధికారాచ్చసవ
వచ్చతన్నియమః
దర్శయతిచ

ఉపసంహారోఽర్థాభేదాద్విధిశేషవత్సమానేచ
అన్యథాత్వంశబ్దాదితిచేన్నావిశేషాత్
నవాప్రకరణభేదాత్పరోవరీయస్త్వాదివత్
సంజ్ఞాతశ్చేత్తదుక్తమస్తితుతదపి * వ్యాప్తేశ్చ సమంజసం
సర్వాభేదాదన్యత్రేమే * ఆనందాదయఃప్రధానస్య
ప్రియశిరస్త్వాద్యప్రాప్తిరుపచయాపచయౌహి భేదే
ఇతరేత్వర్థసామాన్యాత్
ఆధ్యానాయప్రయోజనాభావాత్
ఆత్మశబ్దాచ్చ * ఆత్మగృహీతిరితరవదుత్తరాత్
అన్వయాదితిచేత్స్యాదవధారణాత్
కార్యాఖ్యానాదపూర్వం * సమానఏవంచాభేదాత్
సంబంధాదేవమన్యత్రాపి * నవావిశేషాత్
దర్శయతిచ * సంభృతిద్యువ్యాప్త్యపిచాతః
పురుషవిద్యాయామపిచేతరేషామనామ్నానాత్
వేధాద్యర్థభేదాత్
హానౌతూపాయనశబ్దశేషత్వాత్కుశాచ్ఛందస్తుత్యుప
గానవత్తదుక్తం
సాంపరాయేతర్తవ్యాభావాత్తథాహ్యన్యే

ఛందతఉభయథావిరోధాత్

గతేరర్థవత్త్వముభయథాన్యథాహివిరోధః

ఉపపన్నస్తల్లక్షణార్థోపలబ్ధేర్లోకవత్

యావదధికారమవస్థితిరాధికారికాణాం

అనియమస్సర్వేషామవిరోధశ్శబ్దానుమానాభ్యాం

అక్షరధియాంత్వవరోధస్సామాన్యతద్భావాభ్యామౌపస
దవత్తదుక్తం

ఇయదామననాత్

అంతరాభూతగ్రామవత్స్వాత్మనోన్యథాభేదానుపపత్తి
రితిచేన్నోపదేశవత్

వ్యతిహారోవిశింషంతిహీతరవత్ * సైవహిసత్యాదయః

కామాదీతరత్రతత్రచాయతనాదిభ్యః

ఆదరాదలోపః * ఉపస్థితేతస్తద్వచనాత్

తన్నిర్ధారణానియమస్తద్దృష్టేః ప్రథక్ప్రతిబంధఃఫలం

ప్రదానవదేవతదుక్తం

లింగభూయస్త్వాత్తద్ధిబలీయస్తదపి

పూర్వవికల్పః ప్రకరణాత్స్యాత్క్రియామానసవత్

అతిదేశాచ్చ * విద్యైవతుతన్నిర్ధారణాద్దర్శనాచ్చ

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రుత్యాదిబలీయస్త్వాచ్చ న బాధః
అనుబంధాదిభ్యః ప్రజ్ఞాంతరపృథక్త్వవద్దృష్టశ్చ తదుక్తం
న సామాన్యాదప్యుపలబ్ధేర్మృత్యువన్నహి లోకాపత్తిః
పరేణ చ శబ్దస్య తాద్విధ్యం భూయస్త్వాత్త్వనుబంధః
ఏక ఆత్మనశ్శరీరే భావాత్
వ్యతిరేకస్తద్భావభావిత్వాన్నతూపలబ్ధివత్
అంగావబద్ధాస్తు న శాఖాసు హి ప్రతివేదం
మంత్రాదివద్వావిరోధః
భూమ్నః క్రతువజ్జ్యాయస్త్వం తథా హి దర్శయతి
నానా శబ్దాదిభేదాత్ * వికల్పోవిశిష్టఫలత్వాత్
కామ్యాస్తు యథాకామం సముచ్చీయేరన్నవా పూర్వహే
త్వభావాత్
అంగేషు యథాశ్రయభావః * శిష్టేశ్చ
సమాహారాత్ * గుణసాధారణ్యశ్రుతేశ్చ
న వా తత్సహభావాశ్రుతేః * దర్శనాచ్చ

ఇతి శారీరకమీమాంసాయాం
తృతీయస్యాధ్యాయస్య తృతీయః పాదః

అధికరణం ౨౬ సూత్రం ౬౪

ఓం పురుషార్థోతశ్శబ్దాదితి బాదరాయణః
శేషత్వాత్పురుషార్థవాదో యథాన్యేష్వితి జైమినిః
ఆచారదర్శనాత్ * తచ్ఛ్రుతేః
సమన్వారంభణాత్ * తద్వతోవిధానాత్
నియమాచ్చ
అధికోపదేశాత్తు బాదరాయణస్యైవం తద్దర్శనాత్
తుల్యంతుదర్శనం * అసార్వత్రికీ
విభాగశ్శతవత్ * అధ్యయనమాత్రవిదః
నావిశేషాత్ * స్తుతయేనుమతిర్వా
కామకారేణచైకే * ఉపమర్దంచ
ఊర్ధ్వరేతస్సుచశబ్దేహి
పరామర్శంజైమినిరచోదనాచ్చాపవదతిహి
అనుష్ఠేయంబాదరాయణస్సామ్యశ్రుతేః
విధిర్వాధారణవత్
స్తుతిమాత్రముపాదానాదితిచేన్నాపూర్వత్వాత్
భావశబ్దాచ్చ * పారిప్లవార్థా ఇతిచేన్నవిశేషితత్వాత్
తథాచైకవాక్యోపబంధాత్
అతఏవచాగ్నీన్ధనాద్యనపేక్షా

సర్వాపేక్షా చ యజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్
శమదమాద్యుపేతస్స్యాత్తథాపి తు తద్విధేస్తదంగతయా
తేషామవశ్యానుష్ఠేయత్వాత్
సర్వాన్నానుమతిశ్చ ప్రాణాత్యయే తద్దర్శనాత్
అబాధాచ్చ * అపి స్మర్యతే
శబ్దశ్చాతోఽకామకారే * విహితత్వాచ్చాశ్రమకర్మాపి
సహకారిత్వేన చ * సర్వథాపి త ఏవోభయలింగాత్
అనభిభవం చ దర్శయతి * అంతరా చాపి తు తద్దృష్టేః
అపి స్మర్యతే * విశేషానుగ్రహశ్చ
అతస్త్వితరజ్జ్యాయో లింగాచ్చ
తద్భూతస్య తు నాతద్భావో జైమినేరపి నియమాత్తద్రూ
పాభావేభ్యః
న చాధికారికమపి పతనానుమానాత్తదయోగాత్
ఉపపూర్వమపి త్వేకే భావమశనవత్తదుక్తం
బహిస్తూభయథాపి స్మృతేరాచారాచ్చ
స్వామినః ఫలశ్రుతేరిత్యాత్రేయః
ఆర్త్విజ్యమిత్యౌడులోమిస్తస్మై హి పరిక్రీయతే
సహకార్యంతరవిధిః పక్షేణ తృతీయం తద్వతో విధ్యాదివత్

కృత్స్నభావాత్తు గృహిణోపసంహారః
మౌనవదితరేషామప్యుపదేశాత్
అనావిష్కుర్వన్నన్వయాత్
ఐహికమప్రస్తుత ప్రతిబంధే తద్దర్శనాత్
ఏవం ముక్తిఫలానియమస్తదవస్థావధృతేస్తదవస్థావధృతేః

ఇతి శారీరకమీమాంసాయాం
తృతీయస్యాధ్యాయస్య చతుర్థః పాదః
అధికరణం ౧౫ సూత్రం ౫౧
పాదం- ౪ - అధికరణం- ౫౫-సూత్రం-౧౮౩
అధ్యాయశ్చ సమాప్తః.

చతుర్థాధ్యాయః

ఓం ఆవృత్తిరసకృదుపదేశాత్ * లింగాచ్చ
ఆత్మేతి తూపగచ్ఛంతి గ్రాహయంతి చ
న ప్రతీకే న హి సః * బ్రహ్మదృష్టిరుత్కర్షాత్
ఆదిత్యాదిమతయశ్చాంగ ఉపపత్తేః

ఆసీనస్సంభవాత్ * ధ్యానాచ్చ

అచలత్వంచాపేక్ష్య * స్మరంతిచ

యత్రైకాగ్రతాతత్రావిశేషాత్

ఆప్రాయణాత్తత్రాపిదృష్టం

తదధిగమఉత్తరపూర్వాఘయోరశ్లేషవినాశౌ తద్వ్యపదేశాత్

ఇతరస్యాప్యేవమసంశ్లేషఃపాతేతు

అనారబ్ధకార్యేఏవతుపూర్వే తదవధేః

అగ్నిహోత్రాదితుతత్కార్యాయైవతద్దర్శనాత్

అతోన్యాపిహ్యేకేషాముభయోః

యదేవవిద్యయేతిహి

భోగేనత్వితరేక్షపయిత్వాథసంపద్యతే

ఇతి శారీరకమీమాంసాయాం

చతుర్థస్యాధ్యాయస్య ప్రథమఃపాదః

అధికరణం ౧౧ సూత్రం ౧౯

ఓం వాఙ్మనసిదర్శనాచ్ఛబ్దాచ్చ

అతఏవసర్వాణ్యను * తన్మనఃప్రాణఉత్తరాత్

సోధ్యక్షేతదుపగమాదిభ్యః

భూతేషుతచ్ఛ్రుతేః * నైకస్మిన్దర్శయతోహి

సమానాచాసృత్యుపక్రమాదమృతత్వంచానుపోష్య

తదాపీతేస్సంసారవ్యపదేశాత్

సూక్ష్మంప్రమాణతశ్చతథోపలబ్ధేః

నోపమర్దేనాతః * అస్యైవచోపపత్తేరూష్మా

ప్రతిషేధాదితిచేన్నశారీరాత్ స్పష్టోహ్యేకేషాం

స్మర్యతేచ * తానిపరేతథాహ్యాహ

అవిభాగోవచనాత్

తదోకోగ్రజ్వలనంతత్ప్రకాశితద్వారోవిద్యాసామర్థ్యా
త్తచ్ఛేషగత్యనుస్మృతియోగాచ్చహార్దానుగృహీ
తశ్శతాధికయా

రశ్మ్యనుసారీనిశి నేతిచేన్న సంబంధస్య యావద్దేహభావి
త్వాద్దర్శయతిచ
అతశ్చాయనేపిదక్షిణే
యోగినః ప్రతిస్మర్యతే స్మార్తే చైతే

ఇతి శారీరకమీమాంసాయాం
చతుర్థస్యాధ్యాయస్య ద్వితీయః పాదః
అధికరణం ౧౧ సూత్రం ౧౯

ఓం అర్చిరాదినాతత్ప్రథితేః
వాయుమబ్దాదవిశేషవిశేషాభ్యాం
తటితోధివరుణస్సంబంధాత్ * ఆతివాహికాస్తల్లింగాత్
వైద్యుతేనైవతతస్తచ్ఛ్రుతేః
కార్యంబాదరిరస్యగత్యుపపత్తేః
విశేషితత్వాచ్చ * సామీప్యాత్తుతద్వ్యపదేశః
కార్యాత్యయేతదధ్యక్షేణసహాతః
పరమభిధానాత్ * స్మృతేశ్చ
పరంజైమినిర్ముఖ్యత్వాత్ * దర్శనాచ్చ
నచకార్యేప్రత్యభిసంధిః

అప్రతీకాలంబనాన్నయతీతి బాదరాయణ ఉభయథాచ
దోషాత్తత్క్రతుశ్చ
విశేషంచదర్శయతి

ఇతిశారీరకమీమాంసాయాం
చతుర్థస్యాధ్యాయస్య తృతీయఃపాదః
అధికరణం ౫ సూత్రం ౧౬

ఓం సంపద్యావిర్భావస్స్వేనశబ్దాత్
ముక్తః ప్రతిజ్ఞానాత్ * ఆత్మాప్రకరణాత్
అవిభాగేనదృష్టత్వాత్
బ్రాహ్మేణజైమినిరుపన్యాసాదిభ్యః
చితితన్మాత్రేణతదాత్మకత్వాదిత్యౌడులోమిః
ఏవమప్యుపన్యాసాత్పూర్వభావాదవిరోధంబాదరా
యణః
సంకల్పాదేవతచ్ఛ్రుతేః * అతఏవచానన్యాధిపతిః
అభావంబాదరిరాహహ్యేవం
భావంజైమినిర్వికల్పామననాత్
ద్వాదశాహవదుభయవిధంబాదరాయణోతః

తన్వభావే సంధ్యవదుపపత్తేః * భావే జాగ్రద్వత్
ప్రదీపవదావేశస్తథాహిదర్శయతి
స్వాప్యయసంపత్త్యోరన్యతరాపేక్షమావిష్కృతంహి
జగద్వ్యాపారవర్జం ప్రకరణాదసన్నిహితత్వాచ్చ
ప్రత్యక్షోపదేశాదితిచేన్నాధికారికమండలస్థోక్తేః
వికారావర్తిచతథాహిస్థితిమాహ
దర్శయతశ్చైవం ప్రత్యక్షానుమానే
భోగమాత్రసామ్యలింగాచ్చ
ఓం అనావృత్తిశ్శబ్దాదనావృత్తిశ్శబ్దాత్

ఇతిశారీరకమీమాంసాయాం
చతుర్థస్యాధ్యాయస్య చతుర్థఃపాదః
అధికరణం ౬ సూత్రం ౨౨

అధ్యాయం-౧-పాదం-౪-అధికరణం-౩౩-సూత్రం-౨

సమాప్తాశ్చాధ్యాయాః

అధ్యాయం-౪-పాదం-౧౬- అధికరణం ౧

సూత్రం ౫౪౩ శ్రియైనమః

INDIAN POSTS AND TELEGRAPHS DEPARTMENT.

M. O.—8.

Issued for Rs. (in words) ______________________

Amount (in figures)

Rs.	As.

M. O. Clerk.

Issuing Postmaster.

All the entries below to be filled up by the remitter.

Additional fee for advising a money order by air in India is 1-anna and to Ceylon or Burma it is 1½ annas. Stamps of these values are to be affixed by the remitter in the adjoining space if advice by air mail is desired.

Amount (in words). ______________________

is to be advised By Telegram or by the form "By telegram Express" By Air Mail", as the case may be.

INDIAN MONEY ORDER.

To Shri V. [illegible]

The Postmaster [illegible] S. O. / H. O.

268 Main Middle [illegible]

FOLD HERE

Received the sum specified on the reverse.

[illegible]

Round M. O. stamp authorising payment.

Signature of witness (to be taken when the payee is illiterate or unknown to the post office, and in all cases when payment is made by a village postman or to a pardanashin lady on her own signature.

Signature of witness.

Date

Signature (in ink) of payee or